

takem so predvojne cene nekako splošno merilo. In akoprav se tudi s tem ne strinjamo in ne uvidevamo utemeljenosti tega merila — hočemo vendar kreniti po tej poti, ker ne vodimo kakšne znanstvene razprave, pač pa praktično opazujemo draginjo.

Pričeti hočemo z denarjem — z zlatom: ostali bomo pri gornjem merilu. Pred vojno je veljala papirnata krona toliko kot srebrna ali zlata, to pa zato, ker je papirnata, oziroma srebrna krona bila „pokrita“ z zlatom. Kadarkoli si hotel, si dobil v državni banki za papirnate krona — prave zlatnike, cekine. V trgovini in prometu ni nihče delal nikakih razlik med papirnati in zlatimi kronami. Za papirnato krono si lahko ravno toliko kupil, kakor za zlato.

Danes je to drugače. Danes stane na tuzemski borzi ena zlata krona 35 naših odnosno 700 avstrijskih kron. Tako je po vsem svetu. Potem se ravnaajo, oziroma bi se morale ravnati vse cene. Vse predvojne cene bi se morale potemtakem pomnožiti s 35 in šele po tej množitvi je mogoča pravilna sodba o draginji. Po gornjem dejstvu je „drago“ torej samo ono blago, ki se danes ceni po 35 krat pomnoženi predvojni ceni.

Oglejmo si to na primerih. Pred vojno je stal liter mleka 20 vinarjev. Po računu 20 krat 35 bi liter mleka danes moral stati 7 K, ker bi to odgovarjalo vrednosti denarja. Ker pa stane mleko danes 19—12 K, lahko rečemo, da je mleko dandanes drago. Pred vojno si dobil kravo za kakih 400 K. Taka krava bi dandanes morala stati (400 krat 35) 14.000 K. Toliko pa ne stane, zato pravimo, da je krava že nekoliko bolj po ceni. Pred vojno je stal hektoliter vina 40 kron. Po gornjem računu (40 krat 35) bi vino moralo stati 1400 K. Ker pa stane več, je vino dražje. Pred vojno je stal kg modre galice okoli 50 vin. Danes bi morala stati (50 krat 35) 15,40 kron. Galica stane danes več in zato je dražja nego pred vojno. Ta način računanja naj si zapomnijo pred vsem oni, ki kupujejo, oziroma prodajajo zemljo.

Tisti, kateri je cenil oral svoje zemlje pred vojno na 1000 K in je isto zemljo danes cenil na 20.000 K, ni pregenil niti za en sam vinar: cenil jo je ravno tako, kakor pred vojno. Tisti, ki ta oral kupi za 35.000 K, ga je kupil za predvojno ceno. Če kupi za 30 tisoč K je kupil po ceni. Če bi bil tisti, ki je svoj oral zemlje pred vojno prodal za 1000 K, ta denar dobil v cekinih in jih danes menjal, bi dobil za 1000 zlatih kron ravno 35.000 K. Zato je — kakor smo rekli — cena 35 tisoč K isto kakor predvojna cena.

Sedaj si pa oglejmo, kako stoji ta stvar v državnem gospodarstvu.

Državni in drugi uradniki plačujejo dandanes vse potrebščine 35 krat dražje nego pred vojno in zato zahtevajo po vsej pravici 35krat višje plače od predvojnih. Ker tega ne dobi- vajo, zato vlada med uradništvom pomanjkanje. Kdor ve, kaj se pravi, za slabo hrano ali plačo delati, se ne bo protivil zahtevam nižjega uradništva. Država mora svojemu uradništvu povisati plače vsaj toliko, da uradniki zamerejo živeti in si nabaviti svoje potrebe. (Kako lahko bi s tistimi milijoni, ki so jih plačali za centralistično ustavo, zamašili luknje pomanjkanja med uradništvom! Op. ur.)

Samoobsebi je razumljivo, da državi ne pada denar z neba. Ako ona zviša svoje izdatke 35krat, mora zvišati tudi svoje dohodke. Toda proti temu se ustavljajo vsi davkoplačevalci brez razlike. Mi vemo, da se zvišanju davkov ne bomo mogli odtegniti, in vemo, da so brezizjemno vse evropske države — celo Amerika — zvišale davke; čitali smo, da izdelujejo tudi v Beogradu načrte za zvišanje davkov. Če bodo sedanje vladne stranke zvišale davke, zahtevamo upravičeno:

1. Da se naloži davke vsem državljanom brez razlike.
2. Da povišanje davkov ne sme ostati trajno, temveč samo tako dolgo, dokler vlada draginja. Davki naj sorazmerno padajo s cenami.
3. Zemljiškega davka naj ne zvišajo, ker se zemljiška renta ni zvišala in se zato tudi zemljiški davki ne sme zvišati.

Nikdo ne plačuje davkov radevolje. Če jih pa že plačujemo, zahtevamo s polno pravico, da se obdačenje ne vrši po dvojni meri.

Župani in občinski odborniki pozor!

Liberalci in samostojneži pripravljajo našim županom in občinskim odbornikom nove limance. Med ljubljanskimi in mariborskimi demokrati se je radi razdelite Slovenije na dvoje oblasti razvila ljuta borba. Ker se mariborski demokrati bojijo, da bi ljubljanski bratci s pokrajinskim namestnikom Hribarjem vred, zmagali s svojo zahtevo po eni (nedeljni) oblasti, hočejo izvesti nekak plebiscit ali ljudsko glasovanje za ustanovitev mariborske oblasti. Prepričani smo, da bodo liberalni centralisti nadlegovali naše župane, da naj se v imenu svojih občan s podpisi izjavijo za ustanovitev mariborske oblasti.

Župani in občinski odborniki, somišljeniki Slovenske ljudske stranke! Ogromna večina spodnještarskih, prekmurskih in koroskih občin se je odločno izrekla za nedeljivo, enotno in avtonomno Slovenijo, v kateri naj razen slovenskega ljudstva nikdo ne komandira! Mi nočemo nikakih oblasti, katerim bi načelovali iz Beograda imenovani kraljevi namestniki. Centralistični bič bo žvižgal po naših hrbtih vse dotlej, dokler ne izvojujemo popolne avtonomije ali samouprave. Smo uprave, kakor jih obljubljajo samostojni in demokratski centralisti, so navidezne, lažjive. Vsa oblast bo vtelesena v osebi „velikega župana“, ki bo sprejemal svoja navodila iz Beograda in se ne bo brigal za upravičene zahteve ljudstva. Pravočasno vas svarimo: ne podpisujte nobenih izjav za ustanovitev mariborske oblasti! Z vašimi podpisi bi priznali veljavnost beogradskega centralizma. Postali bi ubijalci svobode slovenskega ljudstva. Ne gre za eno ali dve oblasti, marveč za neodvisnost slovenskega ljudstva. Če dobite sumljive dopise in okrožnice poženite jih v peč. Samostojnim in liberalnim agitatorjem pokažite vrata in povejte jim, da ste neizprosni sovražniki beogradskega centralizma. Bodite prepričani, da se proti volji Slovencev in Hrvatov v naši državi vladati ne sme in ne more!

Železniška zveza Gornja Radgona-Ljutomer.

(Dopis iz Ljutomera).

Naše težavne razmere v Ljutomerskem in prekmurskem okraju, so znane. V naši javnosti in v našem časopisju pa ne najdemo onega zanimanja, katerega ta važna stvar zahteva.

In zakaj propadajo čim bolj naši lepi in bogati kraji? Ker se čez leto in dan nimamo železniškega prometa. Da se je proga Gornja Radgona-Ljutomer morala zaradi pomanjkanja premoga ustaviti, se je poročalo v naših časopisjih kar s par besedami, tako mimogrede, ne oziraje se, kaj to pomeni, da je ena celotna dežela, v širokosti do 100 km odtrgana od drugega sveta in od drugih krajev naše države. In ta pozabljeni svet je eden naših najlepših in najplodnejših krajev.

Iz Maribora dobivamo z vozom razne predmete, ako vreme to dovoli. Druge predmete, kakor premog, drva, krmo, gnojilo, cement, apno itd. ni mogoče s tem sredstvom dovažati. Na tak način se podražuje nepotrebno vsaka stvar.

Vsak človek se treznimi možgani se vpraša: Ali je to treba, da se ljudstvo tako muči in pusti gospodarsko propadati? Nobena industrija se ne more gibati, nobena trgovina širiti. Kmetijstvo propada in delavci so brez posla. In naša vlada gleda hladnokrvno to propadanje in ne učini nič, da bi se uredil železniški promet čez Avstrijo Maribor Ljutomer.

Neverjetno, da je treba toliko časa za ureditev take važne zveze in tudi ni verjetno, da naša država nima sredstev, da bi to vprašanje z Avstrijo dobrih ali gretim potom rešila. In zakaj se vzpostavljene vse druge železniške zveze z Avstrijo in samo pri nas ne? Prosimo vlado, da nam na to vprašanje odgovori. Vse vloge in deputacije so bile doslej brezuspešne. Tudi potrpežljivost ljudstva ima svoje meje.

Prlek.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: V Zagrebu so se vršile v nedeljo, dne 11. t. m. občinske volitve. Izvoliti je bilo bilo 50 občinskih odbornikov: Belgrajska vlada je namreč odstavila bivšega župana Vjekoslava Heinzla, ker je njegova stranka (Hrvatska zajednica) v občinskem svetu sklenila, da mesto Zagreb ne sme biti zastopano pri pogrebu kralja Petra. Zajedničarji so napravili ta sklop z mržnjo napram centralistični politiki Pašičeve vlade. Ker posamezne hrvatske stranke niso mogle računati na uspešni izid borbe proti centralizmu, so se pa združile v takozvani Hrvatski blok. Združile so se: Hrvatska republikanska seljačka stranka (Radičeva struja), Hrvatska zajednica in Hrvatska stranka prava. Nosilec kandidatne liste Hrvatskega bloka je bil Stjepan Radič. Vse stranke — razen „bloka“ se je volilne borbe udeležilo še sedem strank — so razvile strasno agitacijo, prednjačil je seveda blok. Volitve so se vršile v najlepšem redu in miru. Zmagal je Hrvatski blok, ki si je priboril od 50 — celih 36 mandatov. 14 mandatov so si razdelile vse ostale stranke. Ko je bil objavljen izid volitev, je po celem Zagrebu zavladalo velikansko veselje. Vršili so se manifestacijski obhodi, občinstvo je burno vzklikalo: „Živijo Radič, živijo republika, živijo Hrvatski blok in neodvisna Hrvatska!“ Zvečer je St. Radič imel pomemben govor, v katerem je podal pregled splošnega političnega položaja in rekel, da je zadnji čas, da se Belgrad spametuje. Ker je policija pričela zborovalce razganjati, je Radič pozval navzoče, naj se mirno razidejo, ker se ni treba bači za hrvatsko stvar in hrvatsko zmago. Volilni izid je bil sledeč: Radikali (Srbi) 154 glasov, noben mandat; socialni demokrati 454 glasov, 1 mandat; demokratski 2546 glasov, 6 mandatov; neodvisni 819 glasov, 2 mandata; 214je 691 glasov, 2 mandata; ljudska stranka 365 glasov, 1 mandat; komunisti 104 glasov 2 mandata in Hrvatski blok — 15.207 glasov — 36 mandatov.

Irska: Med Irsko in Anglijo so se vršile cela stoletja srdite državno-pravne borbe. Katoliški Irski so se borili za svojo neodvisnost, pri tem pa so jih ovirali protestanti iz severne groje Ulster. Anglija je v zadnjih letih s surovo silo zatirala irsko stremenje po neodvisnosti. Irske voditelje so preganjali na vse načine. Tako so za časa vojne v Dublinu usmrtili irskega prvobornika Sir Roger Casemera. V zadnjem času, ko so Angleži uvideli, da tudi z orožjem ne morejo uničiti upornih Ircov, so pričeli z mirolnimi pogajanjmi za sporazum. Angleski ministrijski predsednik Lloyd George, jako človekoljuben državnik, je sporazumno s irskim predsednikom De Valero položil trajne temelje za irsko angleški sporazum. Irski so potem takega dobili v okviru angleške države popolno neodvisnost, kot Indija, Kanada in druge dežele, ki jih imenujejo dominijone.

Naši tečaji

za voditelje in voditeljice društev in krajevnih organizacij naše stranke, za župane in vse zaupnike se vršijo:

V Svečini za župnije Svečina, Spodnja in Gornja Sv. Kungota, Sv. Jurij ob Pesnici in zahodni del St. Ilije v terek, dne 20. dec.

V Selnici ob Dravi za župnijo Selnica, Kamnica, Sv. Križ, Limbuš, Ruše, Puščava, Sv. Ožbolt in Sv. Duh v nedeljo dne 18. dec.

V Breznu ob Dravi za vse župnije marenberškega okraja na levem bregu Drave in za župnijo Ribnica na Pohorju ter Kapljo v nedeljo, dne 18. decembra.

V Cirkovcah pri Pragerskem za župnije Dravskega polja v terek, dne 27. dec.

Pri Sv. Urbanu blizu Ptuja za župnije Sv. Urban, Sv. Andraž, Sv. Bolfenk, Sv. Lovrene in del Vurberga v sredo, dne 28. dec.

Pri Veliki Nedelji za župnije gornjega dela velikonedeljske dekanije v četrtek, dne 29. dec.

V Središču za spodnji del ormoškega okraja v petek, dne 30. decembra.

V Poljčanah za župnije Lapore, Poljčane, Makole, Studence, del Sv. Jerneja, Loč in Kostrivnice in Sladkegore v soboto, dne 31. dec.

Pri Sv. Lenartu v Slov. gov. za cel lenartski okraj v ponedeljek, 2. in terek, 3. januarja v dvorani gosp. Arnuša.

V Crni na Koroškem za Crno in okoliške župnije Mežiške doline, dne 6. januarja, na praznik Sv. Treh Kr.

V Prevaljah za okoliške župnije ostale Mežiške doline v nedeljo, dne 8. januarja.

Agitirajte vsepovsod za obilno udeležbo na vseh tečajih!

Socialni tečaj v St. Lenartu. Dne 2. in 3. januarja se vrši v St. Lenartu za cel okraj dvodnevi socialni tečaj. Govorniki pridejo iz Maribora. — Govorniki bodo v vseh stvarih, ki sedaj zanimajo javnost, med drugim tudi o davčnem vprašanju. Vabljeni so na tečaj mladeniči, mladenke, možje in žene.

Izobraževalni tečaj v Brežicah bo dne 19. t. m. (ponedeljek pred Božičem) v veliki dvorani Narodnega doma. Govornika poslanca Skoberne in Kraina in drugi. Govorniki bodo govorili: 1. o vaših kmetijskih zahtevah, 2. o našem združništvu, 3. o časopisju, 4. o davkih, posebno o dohodnini. Vabimo vse naše somišljenike brežiškega okraja, da se v obilnem številu udeležijo tega tečaja!

Županski tečaj v Celju se vrši na dan 18. t. m. (v nedeljo pred Božičem) v vrni dvorani pri „Belem volu.“ Ob 8 uri sv. maša v župnijski cerkvi, ob 9. uri začetek tečaja. Govornika dva govornika iz Ljubljane. Župani in obč. odborniki, pridite!

Tedenske novice.

Cenjenim naročnikom! V letu 1922 bo stal Slovenski Gospodar v Jugoslaviji celoletno 12 dinarjev ali 48 K, polletno 7 dinarjev ali 28 kron, četrtletno 4 dinarje ali 16 kron. Izven Jugoslavije bo stal celoletno 25 dinarjev ali 100 kron. Ako bodo naši prijatelji napeli vse sile ter tako pridno agitirali za nove naročnike, da se število naročnikov podvoji, potem lahko obljubimo, da bo list izhajal vedno na osmih straneh. Naš list naj ne manjka v nobeni slovenski kršćanski hiši!

„Slov. Gospodar“ se širi. Naši pridni in deljavni razširjevalci so pridobili „Slov. Gospodarju“ izredno lepo število novih naročnikov. Agitacija se nadaljuje še do novega leta. Nabiratelj nove naročnikov in pridno agitatorce bodemo imenoma navedli ob Novem letu. Le pridno naprej, vrli prijatelji in prijateljice naše! Vršite veliko apostolsko delo za prepoved našega ljudstva. — Upravništvo nam poroča, da je od zadnjega našega poročila dobilo posebno mnogo novih naročnikov za „Slov. Gospodarja“, za „Stražo“ in za „Glasnik“ iz tehle župnij: Mala Nedelja 60, Slov. Bistrica 56, Stranice 34, Sv. Križ na M. polju 58. Le naprej, le naprej, dokler je še vetra kej!

Novo volitve za državni zbor ali skupščino so edina rešitev, da se razmere, posebno gospodarske v naši državi izboljšajo. Če bodo demokrati in samostojneži še nekaj časa v Beogradu na vladi, bo prišel burič in nas bo vse skupaj izljubljal. Edina možnost je, če hočemo še kaj rešiti, da strmo-glavimo sedanjo vlado. Zategadelj moramo povsod zahtevati nove volitve.

Drofeniku se smejejo. Ko je Drofenik v zakonodajnem odboru nekaj govoril zoper takse, so se mu drugi počeli smejeti. Če se mu ne bi smejali, bi se Drofeniku posrečilo, da bi jih imel za norca. Pa so drugi bolj pametni kot Drofenik in tako je norec ostal pri Drofeniku. Kdo se ne bi temu smejal: samostojni minister Pucelj je podpisal ministrsko naredbo o visokih pristojbinah, samostojni Drofenik pa se čeljusti zoper te takse! Tako turbati se gospodje iz vladnih strank od svojih prijateljev ne dajo, zato si mora Drofenik neumne backe potiskati kje drugje. Pa jih kmalu ne bo našel nikjer več, ker so že vsi spoznali samostojno hinavstvo.

Bivši polposlaneo Kirbš iz Prepolj je manjkal na zadnjem živinskem sejmu v Mariboru. Poprej je obiskal vsak sejmakako da je tokrat izostal.

Ko je bil polpostanec je obljuboval I. talifane in boljše cene. Enako je nastopal s praznimi obljubami Mermolja. Vsi samostojneži pa niso bili v stanu priklicati kupcev in boljših cen. Laž ima kračke noge.

Izjava. Gungl Jože, kmetijski posestnik v Jarenini izjavljam, da izstopim iz Samostojne kmetijske stranke ter vslopim zopet nazaj v našo Slovensko ljudsko stranko ozir. Kmetstvo zvezo. Zakaj sem se odločil za ta korak? Ali me je mogoče kdo pregovoril, ali izsilil od mene to izjavo? Ne! Po skoro dveletnem delovanju sem na tanko spoznal hinavščino slabostnih poglavarjev. Spoznal sem, da je v tej stranki večina takih, ki jim je vera dovela briga, pač pa imajo veliko ljubezen do lastnega žepa. Te trditve tudi dokažem, če treba. Bil sem član okrožnega odbora SKS za Stajersko in Prekmurje. Imel sem priliko spoznavati natanko te ljudi. Razen treh ali štirih resničnih kmetov so trgovci, gostilničarji, mesarji in milijonski spekulantje. In ti ljudje bi naj nas kmete, viničarje in delavce zastopali? Zato dragi mi obratniki, kmetje, obrtniki, viničarji in delavci, ki se imate pravo katoliško vero, pojdite v boj proti tem ljudem! Svoječas so premočili me ne in precej naših poštenih ljudi. Spoznali smo jih še hvala Bogu pravočasno. V „Kmetijskem List“ se sicer opravičujejo ter nas slepijo, v Beogradu pa nas izdajajo. Mi smo vedno bolj revni, davki in druga bremena nas vedno bolj mučijo, a velikaši Samostojne si kupujejo gospodstva in zidajo nove hiše. Lansko leto ob volitvah so nam obljubovali nebesa na zemlji. Vprašam vas: Kako izgledajo danes ta samostojna nebesa. Samo enkrat smo šli na led! Zatorej pa, dragi Slovenci! Prosim vas odkritosrečno: Združimo se spet vsi pod zastavo Slovenske ljudske stranke oz. naše Kmetijske zveze.

Krščanski pozdrav od strani šolarjev že marsikje verno ljudstvo ne ljubo pogreša. Ne ve si pomagati. Zadržanje na šolo ne izda. Posamezen g. učitelj — če bi tudi hotel — je v tej zadevi brez moči. Vsi so strahovani po svojem udruženju. Zalegle bi pa tozadevne vloge krajnih šolskih svetov, potem okrajnih na višji šolski svet v Ljubljano. Seveda bi jih bilo ureba mnogo. Na noge torej, krščanski stariši! Uplivajte na šolske odbornike, da zahtevajo pismeno stari, častitljivi, otrokom primerni krščanski pozdravi.

Mariborski okrajni zastop je v svoji seji dne 13. decembra pod predsedstvom načelnika g. dr. Leskovarja prisodil 50% podporo k stroškom za ceste občinam: Čeršak, Razvanje in St. Peter. Slovenski dijaški zadrugi v Pragi je dovolil podpore 5000 K. Za božičnico revnim otrokom šolskim otrokom v zavodu št. šolskih sester 1000 kron. Uradnikom okrajnega zastopa so dovolili novoletni nabavni prispevek. Za napravo električnega omrežja občan mariborskega okraja so dovolili postavka v proračunu 100.000 K. Proračun za leto 1922 znaša 404.522 kron dohodkov, 2.165.499 K izdatkov. Primanjkljaj znaša 1.760.977 K, kateri se krije z 50% dokladami na direktne davke. Lansko leto so doklade znašale 47%. Torej je kljub velikim izdatkom za zgradbo novih cest trebalo povišati doklade samo za 3%. Okrajni zastop je docela popravil okrajno cesto na Poberju in popravila cesto na Sv. Jakob. Gradba nove ceste Malna—Velka je v poinem teku. — Iz proračuna je razvidno, da je okrajni zastop določil v letu 1922: za obratno šolo v Mariboru 26.000 K, za podpore živinoreji in druge kmetijsko-gospodarske svrhe K 44.370, za okrajne reveže 120.500 K, za okrajne ceste 783.950 K, za razne občinske ceste 35.000 K, za požarne brambe 4200 K, za zgradbo ceste Malna—Velka 500.000 K in za nadaljevanje zgradbe ceste Melje 100.000 kron. — Obratni in odplačilo vojnih posojil, ki jih je podpisal in v to svrhu najel stari nemški okrajni zastop, znašajo skupno letno svoto 77.190 K.

Priložba prebivalstva iz Slov. goric. Iz Jarentne nam pišejo: Sušo čutimo zelo hudo. Nimamo vode ne v mlino, ne žag. Prosil smo vlado, naj dovolj prebivalstvu Slov. goric voziti vsaj tako dolgo, dokler ne bo mlinov in žag na električni obrat, žito v mlino na Muri in hlode v tamošnje žage. Kam hočemo neki drugim voziti to ro-

bi? Pri Mariboru ni ne enega ne drugega. Celo ozemlje med Muro in Dravo je brez vode. Ali naj mogoče kmet iz Sv. Jakoba ali iz M. Snežne vozi žito in hlode v Fram ali Bistrico? — Občine v Slov. gor. so prosile vse merodajne oblasti in vlado za ugodnost, da smejo voziti na mlino in žage ob Muri. Ker dolgo ni bilo odgovora se je obrnil poslanec dr. Hohnjec na delegata finančnega ministrstva. Dobil je odgovor, da generalna direkcija carin ne more upoštevati prošnje obmejnih občin. Za to se sme samo v omejeni doseganji meri voziti v mlino za hlode in deske pa treba plačati carino. Tako upošteva sedanja vlada nujne ljudske želje in potrebe.

Zopet Wranglovci. Wranglovci, ki ne znajo govoriti, ne pisati, ne čitati, ne nemskega, ne slovenskega jezika, ne poznajo krajev, ne ljudi, ne naročevih navad in običajev, kot pogranične čete vedno huje in odurneje nastopajo proti domačinom. Dne 9. t. m. so Wranglovci na Plavču šiv. 14. prišli Trezo Jager, kjer biva kot viničarka, 10 korakov od hiše in jo tirali h kapitanu, od tam v St. Ilj k orožnikom in k finančni straži. Postopali so z njo sila prostaško. Grozili so ji, da bo strogo kaznovana. Sirota ni storila prav nič kaznjivega. Ako pa brez dovoljenja Wranglovcev ne sme ne po vodo, ne nagnati živino, če hoče od hiše, ne nositi drv, kam bomo prihli? Ti demokratsko-samostojna vlada, mi obmejni Slovenci te obtožujemo, da si ti kriva teh sekatur. Pošljite slovenske sinove na našo mejlo!

Vojskovodja Wranglove vojske polkovnik baron Würgensohn-Wolkenwied, ki je bil uslužben v naši obmejni straži, se je ustrelil te dni blizu Ljubljane Propadel je ruski car, si je ruske soldateske, baronstvo in brez tega taki ljudje ne morejo živeti.

Občinska seja, ki je trajala 6 in pol ure. Mariborski občinski svet je dne 12. decembra razpravljal o proračunu za leto 1922. Primanjkljaj znaša okoli 7 milijonov kron. Zastopniki SLS so zahtevali večjo varčevanje v občinskem premoženju. Na predlog svetovaleca dr. Verstovška se je sprejel davek na pozne goste v gostilnah in kavarnah, da se krije primanjkljaj. Seja je trajala od 6. ure zvečer do pol 1. ure po polnoči.

Uspeh mariborskega občinskega sodišča. V Mariboru so vozili do časa ko je začelo poslovati sodišče za pobijanje draginje, Prekmurci, Prleki in Poljanci vsak dan cele vozove telet in svinj. To sodišče žalostnega spomina — Bog mu daj večni mir — je s svojimi odurnimi obsodbami pregnalo vse tiste, ki so preskrbovali Maribor s teleti. Blago prodajajo sedaj Prekmurci in vsi drugi večji dobavitelji v Ljubljano, Zagreb in drugam. Tam dobivajo višje cene a jih tudi nihče tako nizkotno ne preganja. Maribor bo kmalu sredi zime brez mesa. To je zasluga in uspeh občinskega sodišča, v katerem so imeli soodjalisti glavno besedo. Mariborčani se jočejo. Sedaj spadajo pa trmoglavci člani bivšega občinskega sodišča na zafotno klop.

Davek na pijančevanje in ponočevanje se je sprejel v mariborskem občinskem svetu v pondeljek, dne 12. decembra. Vsakdo, ki bo čez 10. uro zvečer v gostilni, ali čez 11. uro v kavarni plača en dinar davka v občinsko blagajno. Kvartači plačajo še posebej en dinar tega davka. Gostilničar bo moral sam pobirati ta davek in bo kaznovan, ako vsak poznaj gost ne bo imel potrčila. Ta davek se bo pobiral samo za mesto Maribor. Predlagatelj dr. Verstovšek je izračunal, da bo ta davek na ponočnjaštvo vrgel mestni blagajni letno najmanj 1 milijon kron.

Nesreča v mestnem kinu. Uslužbenec mestnega kina neki Pečuh je nedavno izgubil nad 12.000 K zavodnega denarja. Te dni pa je nenadoma izginil in je vzel seboj okoli 7000 kron. Na mizi je pustil listič, da gre v Dravo. Ali je za tako pot potreboval kar tako svoto, je marsikomu nerazumljivo.

Imenovanja. Sadjarskim instruktorjem v 11. čin. razredu je imenovan g. Frano Aplenec, sadjar na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Izvrstnemu strokovnjaku na polju sadjarstva čestitamo k zasluženemu imenovanju kar najiskreneje. — Za suplenta v 9. činovnem razredu na istem za-

vodu je imenovan g. Ing. Drago Svigelj.

Umrla je v Rošpohu pri Mariboru 16 letna mladenka Matilda Gselman, hčerka tamošnjega bosesznika Alojzija Gselman. Vzorni mladenki svetila sočna luč, žahnjočim staršem pa naša sožalje!

Pred marib. poroto se je zaradi požiga zagovarjal 62letni želar Filip Ravter v Sinovcih. Zivel je s svojo ženo in s sinovi v zelo razdrapanih družinskih razmerah. Ko je dne 9. se plembra prišel pozno ponoči domov, mu žena ni hotela odpreti, kar ga je tako razjezilo, da je zažgal gospodarsko posopje. Obsojen je bil na tri leta težke ječe. Zaradi uboja se je pa za zagovarjal 12letni krojaški pomočnik P. Zorko iz Ivanjev. Pri nekem popivanju v gostilni se je med fanti vnel prepir, v teku katerega je Peter Zorko z dolgim drogom trkrat udaril Matijo Vrbnjaka s tako silo, da je par dni pozneje umrl. Obsojen je bil na 18 mesecev težke ječe.

Preč celjskim protinim sodiščem sta se pretekli pondeljek zagovarjala zaradi ropa posestniški sin Iv. Zabšek in delavec Franc Medvesček iz Anz pri Rajhenburgu. Dne 9. oktobra 1. l. sta napadla posestnika Fr. Stoparja, ki se je zvečer v spremstvu žene vračal domov, vrgla sta ga na tla ter mu hotela odvzeti denarjico. Na pomočklice sta jo roparja odkurila. Vsak je prejel kot zaslužen plačilo po 4 leta težke ječe.

Cene na železnicih bodo povišane s 1. januarjem in sicer za osebnost vožnjo 15%, za prtljago in blago pa za 10%.

Se en nov davek! V finančnem obzoru je bil sprejet predlog, da se uvede v svrhu kritja dohodkov za duhovščino poseben cerkveni davek. ki bi se plačeval po verdizpovedanjih. Ta davek naj bi pripomogel, da se nekaj zmanjšajo izdatki posameznih ministrstev. Da bi se pa znižalo število vojaštva in s tem tudi izdatki in število visokih uradnikov, pa ni ničesar slišati.

Materina ljubezen med živalmi. Ko se je letos na pomlad pasla srna s svojim mladičem nad cerkvijo v Pišecah, so jo izsledili psi in jo preganjali. Srnjaček se je zgubil od svoje matere in se zaletel sredi vasi na dvo rišče g. Ivana Kostevca. Dobro, da je prišel poštenim ljudem v roke! Izročili so ga graščini v Pišecah kot lastniku lova. Od tistega časa pogreša „Anzi“ sicer ljubo svobodo, vživa pa vse dobrote v zamreženi kolibi in razveseljuje vsakogar, ki pride mimo. Čudno je, da ga je iz več km daljave našla njegova mati. Obiskuje ga vsaki dan. Pri mroži se shajeta, povohata, mlo gledata nekaj časa, potem se pa razideta. Res, rodbinska ljubezen, kakor je dostikrat ne najdemo med ljudmi.

Stavka v Bosni. 3000 delavcev gozdno-industrijskega podjetja Dobrlin — Drvar je pričelo stavkati. Razmere v bosanskih industrijskih podjetjih so za delavstvo zelo žalostne in plače tako nizke, da vlada med delavstvom velika beda, ki je povzročila, da je celokupno delavstvo ustavilo delo.

Fašisti zažgali — zadnji Narodni dom. Nepopisno je gorje in nečuvano je trpljenje naših primorskih Slovencev. Izpostavljeni so preganjanju pobesnelih fašistov, ki jim požigajo domove in sela. Laška besnost je dne 8. septembra zažgala Narodni dom v Rojanu pri Trstu, nekaj dni popreje pa onega pri Sv. Ivanu, lani onega v Trstu, a ostal je še samo oni v Barkovijah pri Trstu, ki je bil fašistom trn v peti. V pondeljek predpoldne se je dalo iz raznih lepakov sklepati, da se pripravljajo nekaj proti Slovincem. Fašisti so sklicali shod, ker ga je pa ob last prepovedala, so se kljub temu zbrale velike ljudske množice, na čelo teh so se postavili fašisti. Fašistovska družal je drvela med groznim vpitjem pred Narodni dom v Barkovijah, ga opustošila in zažgala. Fašistovski divjaki so torej sedaj začeli že četrti in zadnji Narodni dom primorskih Slovencev.

Invalidi, pozor! Poverjeništvu organizacije vojnih invalidov, vdov ter sirot v Ptuju bo imelo v nedeljo, dne 18. t. m., ob 9. uri prepoldan v spodnjih prostorih Narodnega doma v Ptuju svoj redni občni zbor, na katerega sabi vsi člani in članice, tudi tiste, ki še niso organizirani v našem dru-

stvu, in sploh vse, ki se zanimajo za organizacijo vojnih invalidov. Zborovanje bo imelo dobrodošlo, zatorej vse na plan! Udeležite se ga potno — silno!

Za sklad SLS so nabrali na godovanju Franca in Marije Hlade pri Sv. Križu nad Mariborom dne 8. decembra znesek 300 K. Hvala prisretna, živeli posnemalci!

Gospodarstvo.

Vinogradništvo.

Šakšno vinusko letino nam je pričakovati? Dognalo se je že davno, da je nastavek grozdja (kubernjakov) odvisen pred vsem od vremena v mesecu juliju prejšnjega leta. Ze takrat se razvije pri lepem, toplim vremenu obilo in močnih grozdov, ki so seveda skraj v očesih. Da, cela mladka je v česti stanjena in se raztegne spomladi iz njega kakor meh od harmonike. Letos smo imeli meseca julija nenavadno krasno vreme, pričakovati nam je torej — ako ni preveč uplivala suša — bogatega grozdnega zaroda. In zato, vinogradniki skrbno gnojite in obdelujte vinske gorice, da si bomo pričakovano dobro trgateg s tem še povečali.

Dopolnjevanje sodov je važno zlasti pri novih vinih. Izpuhtevanje vode in alkohola povzroča da se vino osuši. Prostornina nad vinom daje raznim škodljivim glivicam možnosti za razvoj. Najraje se naselita bersnata (Mycoderma vini) in očetna glivica. Mlada in slabotna vina naj se dopolnjuje vsakih 14 dni do 3 tednov, močnejša in starejša pa vsakih 4—6 tednov.

Poljedelstvo.

Globoko oranje — prvi predpogoj umnega gospodarstva. Delaven, žilav in vztrajen je naš slovenski kmetijski narod, tako, da mu v tem oziru pristojna med kmetijskimi narodi pač prvo mesto. Glede umnega obdelovanja pa zaostaja naš kmet mnogo za kmetovalci mnogoterih drugih narodov. Upanje je pa, da se bo v doglednem času obrnilo na bolje in si bomo tudi tukaj priborili boljše mesto. Največja napaka, katero najdemo navadno povsod tam, kjer je poljedelstvo postranska panoga gospodarstva, je preplitvo oranje. Slovenci na Stajerskem so se pred vojno mnogo pečali z živinorejo. Takrat se je celo splečalo posejati njih ve s krmskimi rastlinami, gojiti tako več živine in kupovati moko. Danes so se pa časi precej spremenili. Živinoreja se ni izplačala v isti meri; moka, krompir in druga živila so pa dosegla tako ceno, da vsak gleda, jih v zadovoljivi množini pridelati za lastni dom in še za prodajo. Zato moramo danes veliko bolj gledati na to, da dobimo kolikor mogoče visok njijski pri delek. Ali je pa to pri plitvem oranju, kakor ga prakticirajo marsikje, mogoče? Nikakor ne, to je edini odgovor! Gnoj, kakor ločes, okopavaj plej in stori vse mogoče, ako nisi njive preoral dovolj globoko, ne boš dosegel nikdar polnovrednega uspeha. Z žalostjo moramo opazovati, da mnogo naših kmetovalcev orje komaj nekaj cm globoko. Ali misliš, dragi slovenski kmetovalec, da bo šlo tako naprej? Za kmetijski stan se bližajo hudi časi in teh lahko mirno pričakuje le tisti, ki že danes gleda, da povzdigne kolikor mogoče donos svojega posestva. Ničesar drugega ne more našega poljedelstva bolj povzdigniti, kakor globoko obdelovanje. Ako ne moreš tega storiti sam, s svojim parom živine, izposodi si pri sosedu še en par ali pre orji vsaj vsako drugo, ozir. tretje leto svoja polja nekaj globlje. Najbolj poplača tako oranje krompir, pa tudi vsaka druga kultura je za to hvaležna. Globokost oranja v cm naj znaša za krompir vsaj 20 cm, če moraš pa preorati do 30 ali še globlje, tem bolje. Najbolje je v jeseni ali tokom zime 15 do 20 cm globoko in pri tem nagnojiti. Spomladi, pred saditvijo, se orje nekaj globlje, ker drugače v od zimske vlažne polno nasičeni zemlji ni mogoče orati. V taki zemlji bo tudi suša veliko manj škodovala, pa tudi odvisno mokroto zrahljana zemlja lažje odvaja, kakor preveč zbita. Stroški v denarju in času se obilo poplačajo.